

OPOWIEDANY (36) *part praet pass impf*

opowiedany, opowiedan (28), **opowiadany, opowiadany** (8); opowiedany *Diar* (2), *BibRadz* (3), *WujJud*, *BudBib*, *CzechRozm*, *WujNT* (11), *SarnStat*; opowiadany *KromRozm II*, *Leop*, *KochPs*, *ReszPrz*, *ReszList*; opowiedany: opowiadany *LubPs* (3:1), *RejPos* (4:1), *WujJudConf* (1:1).

opowiedany (22), **opowiedan** (13), opowiedany *a.* opowiedan (1).

Oba o, e oraz pierwsze a jasne, drugie a w formach złożonych jasne, w formach niezłożonych pochylone.

sg m N (praed) opowiedân (3) LubPs, WujJudConf, WujNT, opowiedany (2) BibRadz, KochPs. ◇ A opowiedan(e)go (1). ◇ f N (praed) opowiedanâ (8) BudBib, ReszPrz, WujNT (6), opowiedâna (6) KromRozm II, LubPs (2), RejPos (2), WujJud opowied(a)n(a) (1). ◇ n N (praed) opowiedan(e) (5), opowiedâno (4); -(e) WujJudConf, WujNT (3); -o Leop, RejPos, CzechRozm; -(e) : -o BibRadz (1:1). ◇ pl N subst opowiedané (6); -é (1), -(e) (5).

Składnia dopełnienia sprawcy: opowiedan(y) od kogo (4) Diar, Leop, RejPos, WujNT, przez kogo (3) LubPs, BibRadz, WujJudConf.

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

1. Podawany do wiadomości, oznajmiany (7) : Ty to artykuły iż były od posłów niezrozumiane, gdy były opowiedane, wyprawili byli posłowie do p. Kanclerza posłów kilka *Diar* 50, 62.

opowiedany komu (1): *ABy ná obie łtronie około Gléytowéy przełpieczności onych/ którym nieprzyiázni bywaiâ opowiedâné [quibus inimicitiae denunciantur JanStat 629]/ było obwârowano SarnStat 157.*

[Wyrażenie: »opowiadana wojna«: ázby tá łpráwá łwoy pewny koniec wzięłá/ żeby álbo pewny był pokoy/ álbo pewna y opowiadána woyná. BusLic 31.]

a. Rozpowiadany, rozgłaszany (4) :

opowiedan komu (1): iż gdy który dziw ofobny ten Pan z Bołtwá łwe^{go} kiedy wczynić raczył/ tedy tego wielekroć zâkázował/ áby to nie było nikomu opowiedano. *RejPos* 222.

opowiadany w czym [= jako jaki] (1): *A to/ żeby włwéy łpráwiedliwóści Pan/ [...] był opowiadány/ Który nie nołi zâdnéy przygány. KochPs* 140.

Wyrażenie: »po wszystkim łwiecie opowiadany« (1): iż ich dobre wczynki będâ po włzyłtkim łwiecie opowiadâne *ReszList* 155.

Szereg: »wspominany a opowiedany« (1): áby w kâzdydm potomłtwie iego dawne czudâ włpominâne á opowiedâne były. *LubPs* R5v *marg.*

2. Przedstawiany słowami; nauczany, rozpowszechniany przez głoszenie (o naukach, ideach itp.); praedicatus Vulg (25) : Proroctwo iáko Ewányelia w kołciele wiernych Páńłkich iáłnie opowiedaná być miałâ. *LubPs* F2v *marg*, aa3v *marg*; *Leop Act* 17/13; *WujJudConf* 30, 220; *BudBib Eccli* 44/15; *Apołtolłka náuká*. Bo z *Apołtolłkich* włt wyłzłâ [...] iednym kłztałtem/ iednym trybem/ áz do tych náłznych czâłow opowiadána byłâ. *ReszPrz* 33; *WujNT Act* 17/13, *Philipp* 1/18.

opowiedany u kogo (2): *BibRadz Luc* 24/47; *A* potrzebâ áby naprzod v włzyłtkich narodow byłâ opowiedána Ewángelia [*in omnes gentes... oportet praedicañ evangelium*]. *WujNT Mar* 13/10.

opowiedany komu (4): *BibRadz* II 7a marg; *RejPos* 116v; Y łowo Boże/ nie ma być opowiedane tym/ ktorzy go nie przyimuią *WujNT* 30, 440.

Wyrażenia: »opowiedan w imię [czyje]« (3): *BibRadz Luc* 24/47; iż ma być opowiadana pokuthá w imię fwięte iego. *RejPos* 117, 116v.

»opowiedany po wszytkim świecie, po wszytkiemu światu, po wszytkiej ziemi, po wszytkich granicach ziemie« [*szyk* 7:1] (5:1:1:1): *KromRozm II* c2v; *LubPs* E2v; *WujJud* 15; Wiára wáńzá/ [...] ieft opowiedána po wśzytkiemu światu. *WujNT* 520; iż wiára wáńzá bywa opowiedána po wśzytkim świecie [*quia fides vestra adnuntiatur in universo mundo*; ... bywa powiadana á fłynie *Leop*]. *WujNT Rom* 1/8; y żeby było opowiedáne imię moje po wśzytkiej ziemi [*ut adnuntietur nomen meum in universa tetra*; á żeby było fławione ... *Leop*]. *WujNT Rom* 9/17, *Mar* 14/9, s. 525.

Szeregi: »opowiedany albo czytany« (1): iż fą włafne fłowá iego/ gdy bywáią wiernie opowiedáne albo czytáne od niego. *RejPos* 239.

»opowiedan i rozniesion« (1): iáko fzyroce prawdá Ewányeliey fwiętey miála być po wśzytkich gránicach zye mie fławnie opowiadaná y rozniefioná/ przez Apóthoły fwięte *LubPs* E2v.

3. *Zapowiadany, przepowiadany; locutus PolAnt; praedicatus Vulg* (4) : Aby gdy przyidą czáfy ochłody od obliczności Páńfkiey/ á pośłałby wam opowiedánego Iefulá *WujNT Act* 3/20.

opowiedany komu (2): *BibRadz Deut* 13/2; iáwnie widzyeli wizytki znáki ktore im były opowiedáne/ ktore fie miály dzyać przy fwiętym zyáwieniu iego *RejPos* 208v.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): izali tego nie pámiétałz/ że to ieft opowiedano: iż ták Antychriřt długo y żnácźnie [!] krolowác miał? *CzechRozm* 184v.

Synonimy: 1. oznajmowany; a. rozgłaszany; 2. sławiony.

Cf **OPOWIEDAĆ**